

פסחים מג: (ש 5 מהסוף) עד מה. (המשנה)

ביאורי מושגים

בשר חטאת שנגע בבשר חולין או בבשר שלמים, משנה את מעמד הבשר להיות חטאת (נפק"מ - בשר שלמים נאכל לכולם לשני ימים, בשר חטאת נאכל רק לזכרי כהונה ורק ליום ולילה. בשר שלמים שנגע בבשר חטאת - נאכל רק לזכרי כהונה ורק ליום ולילה)
שני כתובים הבאים כאחד - כאשר דין מופיע במקום מסוים, יש כלל ש'לא ללמד על עצמו יצא אלא על הכלל כולו' ולכן אנו למדים מהמקום המסויים על שאר המקרים.
 אולם אם הדין מופיע בשני מקומות אנו מניחים שאם התורה היתה רוצה שנלמד מהפרטים על כלל המקומות, היא היתה מזכירה את הדין רק פעם אחת. מכך שהתורה חזרה והזכירה אותו פעם שניה אנו מניחים שלא ניתן ללמוד אותו על שאר המקומות.

לא ניתן ללמוד מבשר בחלב כיוון ששם הטעם לא אוסר אלא עצם הבישול (והראיה לכך - אם השרה בשר בחלב התערובת מותרת (מהתורה) ואם בישל בשר בחלב התערובת אסורה)

מקור הדין ש'נותן טעם' אסור בכל התורה:

חכמים: 'משרת' - לנזיר אסור לאכול ענבים שנתנו טעם במים (ומנזיר לומדים לכל התורה)

תגובת ר"ע: משם לומדים שבנזיר היתר מצטרף לאיסור

ר"ע: גיעולי נכרים - אוכל שבושל בכלי גויים נאסר בגלל טעם מהכלי. (ומגיעולי נכרי לומדים לכל התורה)

תגובת חכמים: לא ניתן ללמוד מכאן על שאר האיסורים. בגיעולי נכרים יש חומרה מיוחדת - הם נאסרים גם כשטעם האיסור פגום.

תגובת ר"ע: גיעולי נכרים אוסרים רק כשלא עברו 24 שעות בין בישול האיסור לבישול היתר.

תגובת חכמים: גם כשלא עברו 24 שעות חלק מטעם האיסור פגום.

תערובת של איסור והיתר

מעמד התערובת:

אם האיסור נותן טעם - התערובת אסורה.

מה יש לאכול מהתערובת כדי להתחייב (חייבים רק על אכילת כזית):

בכל האיסורים:
כזית איסור - חשוב מאוד: יש לאכול את הכזית בזמן שבו אוכלים 1/2 כיכר (עיין הרחבה על כך בהמשך).

באיסור נזיר:
ר"ע: כזית מהתערובת (ההיתר מצטרף לאיסור).
חכמים: כזית איסור.

באיסור חמץ:
ר"א: כשאכל (או הקטיר) כזית מהתערובת.
חכמים: רק כשאכל (או הקטיר) כזית איסור.

מקור הדין שהיתר מצטרף לאיסור בנזיר (לפי ר"ע):

'משרת' - פת שנטבלה במים - כולה הופכת להיות איסור

לא ניתן ללמוד מנזיר על שאר התורה כיוון שדין זה מופיע גם לגבי בשר חטאת (עיין ביאור מושגים) ודין המופיע בשני מקומות לא ניתן ללמוד ממנו (עיין ביאור מושגים)

ישנו לימוד נוסף בנזיר המלמד ששני סוגי איסורים מצטרפים זה עם זה. החידוש בלימוד זה הוא שאיסורים מצטרפים זה לזה גם בלי תערובת, בעוד שאיסור והיתר מצטרפים רק בתערובת (=בבת אחת).

מקור הדין שהיתר מצטרף לאיסור בחמץ (לפי ר"א):

לגבי איסור חמץ בפסח נאמר כל מחמצת, לגבי איסור הקטרת חמץ על המזבח נאמר כי כל שאור - מכאן שתערובת חמץ אסורה.

אכילת כזית איסור

1. כדי להתחייב על אכילת כזית איסור יש לאוכלו בזמן שבו אנשים אוכלים $\frac{1}{2}$ כיכר לחם.
2. כיוון שבחצי כיכר לחם יש 8 זיתים כל תערובת שאחוז האיסור שבה קטן מ $\frac{1}{8}$ לא ניתן להתחייב עליה (כיוון שכשאדם אוכל $\frac{1}{2}$ פרס מהתערובת (8 זיתים) הוא לא מגיע לכזית איסור).
3. בתבלין (כמו כותח הבבלי) יש צורך באחוז איסור גבוה יותר כדי להתחייב. (אנשים לא אוכלים את התבלין לבדו והם מצרפים אותו לאוכל נוסף וכך הם 'מורידים' את אחוז האיסור).

הערות:

1. דין זה הוא מהתורה. (ואנו מקילים בתרומה וחולין שנפלו לתוך תרומה וחולין לא משום שדין בכדי אכילת פרס הוא מדרבנן, אלא כיוון שדין תרומה בזמן הזה הוא מדרבנן).

2. אדם שאוכל כותח הבבלי לבדו לא מתחייב (למרות שאכל כזית איסור בכדי אכילת פרס) כיוון שבטלה אכילתו אצל אכילת שאר האנשים.